

Helmi- elinympäristö- ohjelma

Viljelijäinfo 16.4.2024

Esko Vuorinen
Uudenmaan ELY-keskus

Ratkaisuja luonnon köyhtymiseen

Helmi-elinympäristöohjelma

- Ympäristöministeriön käynnistämän Helmi-elinympäristöohjelman tavoitteena on vahvistaa luonnon monimuotoisuutta ja turvata elintärkeitä ekosysteemipalveluja
- Ohjelma käynnistyi keväällä 2020 ja jatkuu vuoteen 2030. Keskeisinä toimijoina ELY-keskukset ja Metsähallitus
- Käytännön toimet: inventoinnit ja toimenpidesuunnittelut, mutta myös konkreettiset suojele-, kunnostus- ja ennallistamistoimet

Tavoitteiden asettelua

- Kaikki toimet Helmi-ohjelmassa perustuvat vapaaehtoisuuteen
- Tavoitteet vuoteen 2030 mennessä:
 - Suojella 60 000 ha ja ennallistaa 59 300 ha soita
 - Kunnostaa 26 000 ha perinnebiotooppeja, hoidossa yhteensä 52 000 ha
 - Kunnostaa 200 kpl lintuvesiä
 - Hoitaa 800 kpl metsäisiä kohteita
 - Kunnostaa 3600 pienvesi- ja rantaluontokohdetta

Viisi teemaa luonnon hyväksi

- Elinympäristöjen väheneminen ja laadun heikkeneminen suurin syy luonnon köyhtymiseen
- Viidellä teemalla toimet kohdistetaan laajasti erilaisiin elinympäristöihin

Vaikuttavia tekoja

1

Soiden
suojelu

2

Soiden
ennallistaminen

3

Lintuvesien ja
kosteikkojen
kunnostus

4

**Perinne-
biotooppien
hoito**

5

Metsäisten
elinympäristöjen
hoito

6

Vesi- ja
rantaluonnon
kunnostus

Perinnebiotoopit

- Puustoiset: metsälaitumet, hakamaat ja lehdesniityt
- Puuttomat/vähäpuustoiset: laidun- ja niittoniityt, kedot, nummet
- Kaikki perinnebiotoopit ovat uhanalaisia
- Uhanalaisista lajeista $\frac{1}{4}$ on perinnebiotooppien lajeja

Helmi-tuki perinnebiotoopeille

- ELY-keskus myöntää tuen hakemuksesta tai maanomistajan kirjallisella suostumuksella
- Tuki koostuu tavaroista ja palveluista.
 - Esim. laidunaitauksen tarvikkeet ja rakentamistyö
- Tarvikkeet ja palvelut täytyy olla normaalihintaisia eli ELY-keskus voi kilpailuttaa hankinnat tai tehdä hintavertailua

Mille alueille voi saada Helmi-tukea?

- Tukialueen on oltava vähintään kunnostuskelpoiseksi luokiteltu (arvoluokka K)
- Helmi-tukea ei voi saada toimille, joihin on saatu muuta julkista rahoitusta
 - Mm. ei-tuotannollista tukea saaneet lohkot
- Alueen jatkohoito järjestetty (yleensä ympäristösopimuksella)

Perinnebiotooppien arvoluokitus

- Arvoluokitus perustuu mm. lajistoon ja alueen laajuuteen ja perinteisen maankäytön jatkuvuuteen:
 - V valtakunnallisesti arvokas
 - M maakunnallisesti arvokas
 - P paikallisesti arvokas
 - K kunnostuskelpoinen
- Kaikkien arvoluokkien perinnebiotoopit oikeutettuja tukeen, mutta rahoituksen niukentuessa priorisoidaan arvokkaimpia

Helmi-keskittymät

- Helmi-keskittymät ovat alueellisesti monimuotoisuuden kannalta tärkeitä seutuja
- Uudellamaalla: Hankoniemi, Mustionjokilaakso, Lohjanjärven ja Hiidenveden ympäristöt, Vihtijokilaakso, Sipoonjoen ja Keravanjoen alueet, Koskenkylänjoen valuma-alue
- Rahoituksen niukentuessa priorisoidaan keskittymillä sijaitsevia perinnebiotooppikohteita

Miten Helmi-kunnostus etenee?

- Maanomistaja/viljelijä jättää hakemuksen ELY-keskukseen
- ELY arvioi, onko kohde tukikelpoinen. Jos tarpeen, ELY käy inventoimassa alueen (maanomistajalle maksuton palvelu)
- Tehdään kunnostussuunnitelma yhdessä tuenhakijan kanssa
- Kunnostuksen voi tehdä tuenhakija itse tai ELY (avaimet käteen –periaatteella)

Helmi-tuen määrä ja haku

- ELY-keskus myöntää tuen
- Tuki yleensä 100 %
- Yhteyshenkilöt:
 - Esko Vuorinen, p. +358 295 021 151
 - Peik Grönholm, p. +358 29 502 1239
 - Philippe Parisot, p. +358 295 021 290
 - Sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Kiitos mielenkiinnosta!